

6. Михайлова Л. І., Турчина С. Г. Інноваційний менеджмент: навч. посібник / Л. І. Михайлова, С. Г. Турчина, К.: Центр учбової літератури, 2007. — 248 с.

УДК 378/147:811

Юцкевич О.П.,
старший викладач
кафедри німецької мови
факультету міжнародної економіки і менеджменту
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»

ВИКОРИСТАННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО УЧАСТІ В НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЯХ

***Анотація.** У статті проаналізовані та систематизовані методи та форми підготовки студентів до участі в наукових студентських конференціях, розкрито потенціал презентації як активного методу навчання та її особливості для представлення на конференції. Наголошено на ролі іноземної мови в розвитку дослідницьких навичок студентів.*

***Ключові слова:** науково-дослідна робота, презентація, доповідь, проектна робота, іноземна мова.*

***Аннотация.** В статье анализируются и систематизируются методы и формы подготовки студентов к участию в научных студенческих конференциях, раскрывается потенциал презентации как активного метода обучения и ее особенности для представления на конференции. Отмечается роль иностранного языка в развитии исследовательских навыков студентов.*

***Ключевые слова:** научно-исследовательская работа, презентация, доклад, проектная работа, иностранный язык.*

***Abstract.** The paper analyzes and systematizes methods and forms of training students to participate in scientific conferences, reveals presentations potential as an active learning method, the role of a foreign language in the development of research skills of students.*

***Keywords:** research, presentation, report, project work, foreign language.*

У зв'язку з інтенсифікацією глобалізації та інтеграції України до світової спільноти особливого значення набуває іншомовна комунікативна компетенція. Для її розвитку у викладанні ділової

іноземної мови необхідно використовувати такі методи навчання, що забезпечують активність студентів у засвоєнні навчального матеріалу. До таких методів навчання належать рольові ігри, дискусії, кейси. Усе більшої популярності набувають презентації власних проєктів як під час аудиторних занять, так і в позааудиторному форматі, наприклад, на студентських конференціях. Робота над проєктом не є новою методикою в навчальному процесі. Викладачі, які запроваджують цю методику, стверджують, що робота над проєктом захоплює набагато більше, ніж інша діяльність, має позитивний вплив на навчання завдяки підвищеній мотивації, тобто ставлення студентів до навчання, а практично-дослідницький етап є основним у проєктній діяльності студентів. Він передбачає самостійну роботу студентів над проєктом, збирання та накопичення інформації, її опрацювання, аналіз, систематизацію та узагальнення матеріалів. Крім того, у роботі над проєктом використовують міждисциплінарні підходи. Це означає, що студенти використовують знання, які вони отримали з різних предметів через іноземні джерела, студенти оволодівають новітньою фаховою інформацією, що поглиблює їх компетентність у ситуаціях професійної діяльності. Варто мати на увазі, що не лише засвоєння певного обсягу знань робить студента освіченою людиною, компетентним спеціалістом, але і вміння підійти до аналізу будь-якого явища, поставити його в різні зв'язки і ситуації, залучити дані з різних навчальних дисциплін [1]. Головною вимогою тут має бути використання дослідницьких методів, обговорення методів дослідження. Науково-дослідна робота студентів є одним із напрямків їх самостійної роботи, результатом якої має бути їх виступ із доповіддю на конференції. Підготовка доповіді та її презентація на конференції є складним і тривалим процесом, під час якого студенти розвивають такі навички, як вміння аналізувати, виділяти головне, володіти аудиторією. Для цього потрібні продуманість змісту промови, інформаційна насиченість, які є передумовою залучення учасників конференції до обговорення, а це можливо тільки тоді, коли інформація викликає зацікавленість слухачів і впливає на розвиток дискусії. Як показує досвід, відібрані для презентацій на наукових конференціях теми відображають особистісне самовираження промовця, їх схильність до подій соціального або соціально-економічного характеру. Про це свідчать обрані для виступу теми: «Мультинаціональність чи ізоляціонізм», «Інноваційні моделі розвитку сучасного бізнесу», «Мистецтво управління», «Цензура в глобальній

мережі», «Соціальна робота як привілей на підприємстві», «За лаштунками ресторанного бізнесу».

Сьогодні розвиток особистості, як ніколи раніше, стає показником, виміром прогресу будь-якої країни. Цей розвиток індивідуальності стає головним важелем подальшого її розвитку. У підготовці та представленні презентації на конференції студенти вдосконалюють усі складники комунікативної компетенції. Для успішного виступу на конференції особливо вагомим стає соціальна компетенція, тому що передбачає готовність і прагнення співпрацювати з іншими, впевненість у власних силах, а також вміння слухати й цінувати думку інших, вміння впоратися з конфліктною ситуацією, прагнення до компромісу як елементу ділового спілкування, ведення конструктивної комунікації. Презентація на конференції може стати заключним етапом індивідуальної роботи, що полягає у виборі однієї із запропонованих для самостійного опрацювання тем, або завершальним етапом проектної роботи, результати якої можуть бути представлені на науковій конференції студентів. На успіх презентацій на конференціях впливають багато факторів: звукове і візуальне оформлення, поведінка промовця, його контакт з аудиторією, вибір формату презентації [2]. Викладач поступово готує студентів до виступів на конференції, використовуючи різні форми підготовки. Найпростішою формою є реферат. Бажано, щоб реферат мав елементи самостійного пошуку. Робота над рефератом є дуже корисною для студентів, оскільки вона сприяє формуванню вміння аналізувати, робити правильні та обґрунтовані висновки, що є важливим кроком до формування наукових умінь. Наступною формою підготовки до участі в науковій конференції може бути доповідь, тобто усний виклад опрацьованої теми. На заняттях студенти можуть виступати з короткими доповідями тривалістю до 5 хвилин. У доповідях для наукових конференцій студенти висвітлюють результати проведених досліджень. Науково-дослідна робота студентів є одним із напрямків їх самостійної роботи. Залучення студентів до наукової роботи здійснюється через академічну групу. Уже на початку нового навчального року викладач надає докладну інформацію щодо запланованої наукової тематики, яка визначається проблематикою науково-методичної діяльності кафедри, факультету, вищого навчального закладу. Перші етапи набуття наукового досвіду передбачають ознайомлення з правилами підбору потрібної інформації та підготовки анотацій, рефератів, презентацій, доповідей. Тобто студент повинен оволодіти науковим пізнанням, виконуючи протягом усього періоду на-

вчання завдання, які поступово ускладнюються і поглиблюються [3].

Студентська конференція є однією з форм активного навчання, яка передбачає взаємодію між викладачем і студентом та спрямована на виконання конкретної мети і завдань. Таким завданням стає підготовка доповіді й публічний виступ на конференції [4]. Підготовкою доповідей керує викладач, що істотно підвищує відповідальність студентів за якість підготовки доповідей і їх презентацій. Це змушує їх ретельно готувати свій виступ. Наступні поради можуть гарантувати успішність доповіді: розпочинайте свій виступ тільки тоді, коли ви приймете стійку позицію. Оберіть дружне, приємне привітання. Негативно налаштованих слухачів не переконати. Вибудуйте риторичні питання. Таким чином ви залучаєте слухачів і підвищуєте їх увагу. Розмовляйте конкретно і наочно. Використовуйте багато дієслів, це активізує слухачів. Уникайте мовних конструкцій зі словом «хтось», це створює дистанцію. Обирайте короткі речення. Речення, які довші за 15 слів, не будуть зрозумілими для більш ніж половини всіх присутніх. Через використання скорочень та непрямой мови ви знеціните зміст вашої доповіді. Вступні вирази типу «понад того хотів би я ще згадати» навіють нудьгу. Артикуляція: говорить повільно. Робить паузи, адже так слухачі зможуть краще стежити за вами і почуте увібрати у себе. Крім того, паузи посилюють ототожнення слухача зі сказаним. Вимовляйте чітко, але не занадто, це виглядає неприродно. Говоріть голосніше, коли ви звертаєтеся або хочете передати емоції. Не говоріть фальцетом, це виглядає агресивно і смішно. Мова тіла: слухач довіряє більше вашій мові тіла, аніж вимовленим словам. Тому стійте прямо і непорушно, розподіляючи вагу на обидві ноги. Підтримуйте контакт очима. Це підвищить довіру до вас. До того ж ви можете оцінити, як слухачі реагують на вашу доповідь. Використовуйте жести, вони підкреслюють сказане. Це добре сприймається слухачами. Ваша жестикуляція повинна відповідати вашій особистості. Для закінчення промови можливі такі варіанти: звернення, висновок в одному реченні або покликання на початок виступу. У жодному разі не використовуйте речення на зразок «Тож ось все, що відбулося», ви знецінюєте свій виступ [5]. Доповідач сам обирає формат своєї промови: це може бути відеопрезентація із скомпонованих відеофрагментів, де використовується жива картинка і студенти самі роблять запис власного відеоматеріалу, або у форматі Power Point, який найбільш прийнятний для представлення індивідуальних робіт на заняттях. Для

конференцій більш вдалим вважається формат *recha-kucha*. Особливість презентації у такому форматі полягає в тому, що він має часові обмеження, доповідь триває не більш 7 хвилин і доповідач має використати не більш 20 слайдів, кожен з яких висвітлюється на екрані протягом 20 секунд. Такий формат проведення презентацій дає можливість зробити їх динамічними і максимально інформаційно насиченими.

Успішність доповіді та проведення презентації залежить від рівня володіння іноземною мовою промовця. Тому дуже важливо забезпечити студентів списком найбільш вживаних фраз і виразів та відпрацьовувати цю лексику на заняттях. Так поступово студенти засвоюють такі вирази: *Begrüßung: Liebe Kolleginnen und Kollegen/Sehr geehrte Damen und Herren, ich freue mich sehr, dass Sie so zahlreich erschienen sind. Ich möchte mich heute mit Ihnen über...unterhalten/ auseinandersetzen. Vortragsstruktur erläutern: Zunächsts gebe ich einen Überblick über den Ablauf. Ich möchte kurz folgendes Thema darstellen: In meinem Vortrag befaße ich mich mit/ geht es um...Zunächsts hören Sie..., dann..., zum Schluss... Sollten Sie Fragen haben, dann möchte ich Sie bitten, diese im Anschluss an meinen Vortrag zu stellen, es gibt noch genug Zeit für Diskussionen hinterher. Kommen wir nun zum Thema/zu Punkt Vortrag bzw. Präsentation abschließen: Zusammenfassend lässt sich sagen, dass... , Ich danke Ihnen für Ihre Aufmerksamkeit und stehe Ihnen nun für Fragen und Diskussionsbeiträge zur Verfügung.* Для того щоб успішно виступити на конференції, треба не тільки володіти матеріалом, а й уміти його «піднести» слухачам. Тому корисно на занятті провести репетицію презентації, перевірити якість створеного продукту, вислухати зауваження однокласників і визначити, наскільки вона цікава для слухачів, а її форма зрозуміла для них. Особливо це важливо для студентів, для яких участь у науковій конференції є їх дебютом [6].

Науково-дослідна робота студентів і виступ з доповідями на конференціях є важливим чинником активізації навчального процесу, оскільки забезпечує розвиток особистості студента відповідно до його здібностей і вподобань. Вони оптимізують та активують засвоєння знань і навичок, які необхідні студентам у майбутній професійній діяльності.

Література

1. Козинець І. Проект як засіб формування творчої особистості студентів – [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.conferences.neasmo.org.ua/node/1532
2. Методичні рекомендації щодо організації роботи над науковою доповіддю (рефератом) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://elibrary.edu.ua/4862>. — Назва з титулу екрана.
3. Формування готовності студента до науково-дослідної роботи. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: Kharkov.ua/vestnik/full/139.polf.
4. 4 — 5. Markt, Ausgabe 16. S. 16.
5. Yulia Polikarpova. Presentation as an active method of teaching english. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.academia.edu/18282763
6. Mittelpunkt B2'-C1. Redemittelsammlung. Ernst Klett Sprachen GmbH; 2008 Stuttgart.